

HUGONIS MONACHI CLUNIACENSIS

EPISTOLA

AD DOMNUM PONTIUM ABBATEM CLUNIACENSEM

IN QUA

Nonnulla de S. Hugone ipsoque Pontio abbate : quomodo cardinalis factus, et quam devote cineres BB. apostolorum Petri et Pauli, tempore S. Majoli abbatis Cluniacum delatos, revereretur.

(Biblioth. Cluniac. p. 537.)

Patri serenissimo Cluniacensi abbati Pontio domino suo servus Hugo.

Dum tuam, Pater, excellentiam penso, injussus coram te loqui non audeo. Sed quoniam memoranda quaedam de magno Hugone sancto precessore tuo tacita video, si tua jubeat me fari dignatio, pauca de plurimis, parva de maximis, brevi expedito. Ista quidem diffusos scriptores illos miror omisisse, qui de eo tanta volumina conscripserunt. Quae refero presentibus notissima sunt, sed posterorum memoriae, ut jubes, mandata sunt. Beatus Hugo ad Francigenas, eos visitaturus, olim exiverat. Veniae autem Belvacense territorium, intravit Cornacum super Aronam fluvium. Ibi cum Albertus vir illustris honorifice suscepit. Uxor viri nomine Ermengardis, et ipsa tanto hospiti reverenter occurrit. Quam sanctus ut vidit, prophetico afflatus spiritu dixit : « Domina, tu gravida es, filium paries qui, sicut Deo placuerit, monachus erit. » Audiens mulier quae de se ante non noverat, mirabatur. Praesentes audita signantes graecula, letabantur. Postmodum juxta servi Dei verbum, gravida illa peperit filium. Crevit puer, et armorum deputatus officio, militiam adeptus, ut id hominum genus male consuevit, perniciosus evasit. Interea sanctus, plenus dierum pariter et virtutum, diem in Domino clausit extremum. Erat tunc in Italia apud Papiam decus pontificum Godefredus Ambianensis episcopus, doctrina praeclarus, sanctitate perspicuus. Dum itaque beatus Hugo presenti vita defungitur, aeterna donatur, vidit episcopus ad procedendum conventus eximios preparari cum luminaribus, et caeteris quae in processione solemniter solent exhiberi. Episcopo inquirenti quis esset, quem tantae triumphus gloriae expectaret, responsum est quia ad deducendum dominum Hugonem Cluniacensem abbatem, illa sanctorum devotio festiva procederet. Quod cum episcopus admirans sociis revelaret, tempusque quo id viderat adnotaret in Gallias reversus, eodem invenit tempore in Cluniaco sanctum migrasse, quo sibi fuerat monstratum Papiae. Postquam vero sanctus decessit, tu feliciter electus, et in officium tanti Patris digne subrogatus, Domino ducente, ad supradictas Franciae partes

A descendisti. Ubi pro tua illa nobili consuetudine, quibusque bona praedicans, istum de quo sanctus praedixerat, juvenem invenisti, inventum vocasti, vocatum eduxisti. Ipsum in Cluniaco monachum nomine Landricum plurimis annis vidimus bonis pollentem moribus. Sic, Pater benignissime, sic precessor tuus abbas Hugo sanctissimus, quem plurimum dilexisti, imo quem diligis, sic inter alias virtutes suas etiam prophetia claruisse probatur : sic in sui dissolutione corporis, pontifici revelatus, supercoelestium concivis esse dignoscitur. Sed meo modo sileat parvitas, tua magis, ista quam alta sint, perpendat charitas. De hac enim altitudine loqui ego tam infimus timere debui. Anno denique Verbi de Virgine nati 1118 defuncto papa Paschali, qui B Romanae sedis apicem x et viii annis, et eo amplius gubernavit, assumptus est electione Catholica, et consecratus est Gelasius papa, vir apprime eruditus, eleemosynis largus, consilio providus. Hic Henrico IV Romanorum imperatore contra Ecclesiam saviente, declinans ad mare descendit, navigio Gallias expetivit, tibi primum cursore a Pisis emisso, suum praenuntiarum fecit adventum. Te enim, Cluniaci scilicet abbatem, in partibus Galliarum habet pontifex Romanus proprium et specialem filium. Huic apud Sanctum Aegidium occurristi, huic et multo comitatu suo equitaturas et alia quam maxima elegantissime ministrasti. Hunc pro maris molestia infirmatum, in tuae solo natalitatis, quod C pater tuus Petrus potens et nobilis comes Merguiliensis juri apostolorum Petri et Pauli contradidit, et inde accepit, tu papam officiosissime fovisti. Qui denno convalescens, et Cluniacum suum pervenire desiderans, Lugdunum Galliae pertransiit; Matiscenam descendit, ubi, gravissima aegritudine confectus, se Cluniacum perferri instantissime praecipit. Quo deportatus, summaque reverentia susceptus, completo episcopatus sui anno i et diebus iv, in medio fratrum circumstantibus episcopis cardinalibus in propria domo, proprius pastor in pace Cluniaco quievit. Post hunc reverendus Wido, Viennensis Archiepiscopus, ab Ecclesia catholica est in Cluniaco electus, sicque in papam Calixto ordinatus. Hic

terrene nobilitatis celsitudine præcellit, sed celestium nitore charismatum pulchrius elucescit. Illic secundo Cluniacum rediit, ibique festum Dominicæ Circumcisionis et Apparitionis devote peregit. Cui dum inter cætera sæpius ageret de vita et miraculis B. Hugonis, non quorumlibet chartulas super his profusius exaratas attendit, sed personas authenticas in medio Cluniacensis capituli præsentatas, de sancto que viderant et audierant validius attestatas, gratanter accepit. Episcopis vero et cardinalibus pariter assentientibus ad laudem et gloriam Domini nostri Jesu Christi natalem tanti confessoris tot et tantis virtutibus approbati festinum fieri papa decrevit. Die autem Epiphaniæ Domini processit papa solemniter coronatus, copioso pontificum et cardinalium choro constipatus. Huic Romana præsens militia more suo famulabatur. Hunc quam multi Burgundiæ nobiles sequebantur. Hunc celeberrimo apparatu suscepit obvius sacer Cluniacens. fratrum conventus, quem exultat humilitas, dilatat charitas, disciplina erudit, discretio munit. Eadem die communi suorum assensu assidentium largitus est felix papa Calixtus Cluniacensi Ecclesiæ speciali et proprie suæ ut abbas Cluniacens. semper et ubique Romani fungatur officio cardinalis, manuque propria ipse te papa annulo vestivit: ut sic manifestum appareat cunctis, quia tecum et tua Cluniacus solius pape Romani proprie propria censetur, quæ sub alterius jure pontificis, seu cujuslibet potestatis, providente Domino nec fuit aliquando, nec erit in futuro. Discessurus papa in crastinum, intrans Cluniacense capitulum, humilitate sua laudabili fratrum se orationibus commendavit, quos et benedictionibus confirmavit, et prædicti confessoris memoria recensita recessit. Ista me dixisse sufficiat, tuaque mihi gratia veniam tribuat. Sed ne tuam, precor, paternitatem offendat dum quiddam rogare te mea

A præsumit indignitas. Nosti, Pater, quia papa Cornelius martyr gloriosus Petri et Pauli ossa de Catacumbis levata, Pauli via Hostiensi, Petri in Vaticano sagaciter posuit. Eorum vero cineres studiose congruo recondens vasculo in monasterio Sancti Pauli tradidit venerandos. Hoc autem monasterium sequentibus annis commissum est sancto Oddoni, tuo prædecessori, ubi per eum aliquandiu Cluniacensis vigor ordinis radiavit. Tandem seditiosis urbe turbata motibus, quos illa civitas infausto usu creberime patitur; malis urgentibus monachi discedentes vas illud apostolicorum cinerum sacra secum pignora detulerunt, sicque Cluniacum propere pervenerunt. Diebus vero sancti Majoli monasterium Cluniacens. venerabilis Hugo Bituricensis archiepiscopus dedicavit, vasque prædictum apostolicorum cinerum in columna sub principali ara digne recondidit. Cum vero dieb., Pater, tuis, novo mirabili opere constructo monasterio, illud antiquum destrui, et claustra dilatari mandasti, tu prædictam aram immotam provide reservasti, et pro ea veteris caput monasterii divino usus consilio manere fecisti. Ibi enim, expertis sane credimus, orationis gratia et lacrymarum ubertas commode reperitur. Ibi correctione pia peccatorum sarcina deponitur. Ibi cineres apostolici, thesaurus, Pater, inestimabilis, frequenti reverentia visitantur. Quos quia sæpius orando requiris, te precor, licet trepidus, sed tua misericordia roboratus, ut ante sacrosanctos cineres illos apostolicos mei aliquando memorari digneris, qui tuorum misereri non desinis. Sanctum quoque confessorem beatum Hugonem, dum prece supplicis sæpe commemoras, ut et matri illi, quam cum tribus filiis de Francia tecum adduxisti, matrem in Marciaco, filios ejus in Cluniaco pie suscepisti, subvenire dignetur, obtineas precor. Et quia multum locutus sum, condones obsecro.

DONATIONES PLÆ

CLUNIACENSIBUS FACTÆ SUB REGIMINE PONTII ABBATIS.

I.

Petrus Burgensis episcopus Cluniaco concedit et confirmat ecclesiam de Carandigna.

(MARTEN. *Anecd.* I, 246, ex chartario Cluniac. Colbert.)

Reverendissimo sanctæ Cluniacensis ecclesiæ conventui. PE., Dei gratia Ecclesiæ Burgensis episcopus, salutem, et sincerum in Christo amorem.

Quam sit pium et justum, ac fidei Christianæ consentaneum, viros religiosos honorare, juvare atque diligere, quantumque sit malum atque nefarium, animarum saluti contrarium, illos infestare, molestare, eisque jura sua auferre, prudentiam vestram non credimus ignorare. Hæc igitur consideratione sollicitus ecclesiam vestram, cujus ordo

bonæ opinionis longe lateque dilatatur, honorare, juvare, atque diligere proposui. Dono itaque vobis et Ecclesiæ vestræ Cluniacensi, et concedo et confirmo ecclesiam de Carandigna cum omnibus pertinentiis suis, quam quondam Aldefonsus, bonæ memoriæ imperator, pro remedio animæ suæ et parentum suorum vobis et Ecclesiæ vestræ contulit.

II.

Epistola Balduini comitis Flandrensis ad Pontium abbatem Cluniacensem. — Confirmat ei abbatiam Sancti Bertini

(MARTEN. *ibid.* p. 554.)

Domno P. reverendo sanctæ Cluniacensis Ecclesiæ abbati, BALDUINUS Flandrensis comes et CLEMENTIA comitissa, æternam in Christo felicitatem.